1) **בשלמים** הכתוב מדבר. וכרבי יהודה דמתני' דאמר על שלמים יגלח שנאמר בהן ושחטו פתח אהל מועד: **רבי** יאשיה אומר אינו צריך הרי הוא אומר לא תעלה במעלות. כי[1] הולך לעבוד עבודה ואינו כל כך דרך נזיון וקשה דמאי אינו צריך למדרש מסברא אלא מק"ו ובסיפרי אין הגירסא ר' יאשיה אומר אלא כל זה מדברי ת"ק והכי איתא התם אז אינו אלא פתח אהל מועד ממש אמרת א"כ[2] דרך נזיון אז אינו אלא ממש כלומר דאין להוציא מסברא הפסוק ממשמעו הרי הוא אומר לא תעלה[3] ק"ו לדבר נזיון:

ולא במי שמחוסר הבאה ולקיחה ונתינה. שהרי שלמים נאכלין בכל העיר ואם מגלח פתח אהל מועד ודוד שלמים 1) בעי הרי מחוסר הבאה לקיחה ונתינה:

וגילח (את) הנזיר פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח. כלומר ע"כ לאו פתח אהל מועד ממש דא"כ ה"ל דרך נזיון אלא בזמן פתח א) [פתוח][4]: **ולא** נזירה. משמע שטעמא דקרא[5] שמא יתגרו בה פרחי כהונה 2) אם מגלח פתח אהל מועד ממש אלא במדינה מגלחת במקום לנוע ולא ירגזו פרחי כהונה:

אינה בוחלת ופוקסת. הסוטה עומדת אם (בגיוול) כדאמר בסוטה (דף ז:) היו קושרין חבל המצרי כו': **ומשלח** תחת הדוד. שהשלמים בו: **אם** גילח במדינה. שיש לו רשות לגלח במקום שילגה ואף על גב דכתיב אל פתח אהל מועד לאו פתח אוהל מועד[6] קאמר כדדרשינן בגמ':

לא היה משלח תחת הדוד. נראה דמכל מקום פשיטא ליה לתנא דאהני פשטא דקרא דמשמע דירושלים הוא מגלח ואם היה מגלח בגבולין לא היה 3) מגלח תחת הדוד דכתיב בקרא וגלח הנזיר פתח אהל מועד ולקח את שער ראשו נזרו ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים אבל תגלחת טומאה לא היה משלח תחת הדוד ואם גילח במדינה לא היה משלח תחת הדוד במה דברים אמורים בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה לא היה משלח תחת הדוד ר"מ אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד: **גמ'** (ו) נוטל שער ראש זרו ת"ר אואח"כ נוטל את הרוטב ונותן על שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד של שלמים 2) ואם שילח תחת הדוד של חטאת ואשם יצא אשם בנזיר [טהור] מי איכא אמר רבא ה"ק 3) ואם נזיר טמא משלח תחת הדוד של אשם יצא מנה"מ אמר רבא אמר קרא 2) אשר תחת זבח השלמים מזבחו יהא תחתיו ואם שילח תחת הדוד של חטאת 3) יצא מ"ט אמר קרא 4) זבח לרבות את החטאת ואשם והא אפיקתיה להאי זבח מרוטב א"כ לימא קרא מרוטב השלמים מאי זבח ש"מ לרבות חטאת ואשם ואימא כולה לחטאת ואשם הוא דאתא א"כ לימא שלמים וזבח מאי זבח השלמים שמע מינה תרתי תנו רבנן 7) הכל היו משלחין תחת הדוד חוץ ממטמא שגילח במדינה מפני ששערו נקבר דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר 8) טהורים כאן וכאן היו משלחין 9) טמאים כאן וכאן לא היו משלחין וחכ"א הכל לא היו משלחין תחת הדוד חוץ מן טהור שבמקדש מפני שנעשה כמצותו: **מתני'** 1) היה מבשל את השלמים או 2) שולקן הכהן 3) נוטל את הזרוע בשלה מן האיל (ג) וחלה מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחת ונותן על כפי הנזיר ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים רבי שמא יתגרו בה פרחי כהונה אמר לו לדבריך סוטה תוכיח דכתיב בה 1) והעמידה לפני ה' ולא חיישינן 6) שמא יתגרו בה פרחי כהונה אמר להן זו כוחלת ופוקסת זו אינה כוחלת ופוקסת: **מתני'** היה נוטל שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד ואם גילח במדינה לא היה משלח תחת הדוד במה דברים אמורים בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה לא היה משלח תחת הדוד ר"מ אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד: **גמ'** (6) נוטל שער ראש זרו ת"ר אואח"כ נוטל את הרוטב ונותן על שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד של חטאת ואשם יצא אשם בנזיר [טהור] מי איכא אמר רבא ה"ק 3) ואם נזיר טמא משלח תחת הדוד של אשם יצא מנה"מ אמר רבא אמר קרא 2) אשר תחת זבח השלמים מזבחו יהא תחתיו ואם שילח תחת הדוד של חטאת 3) יצא מ"ט אמר קרא 4) זבח לרבות את החטאת ואשם והא אפיקתיה להאי זבח מרוטב א"כ לימא קרא מרוטב השלמים מאי זבח ש"מ לרבות חטאת ואשם ואימא כולה לחטאת ואשם הוא דאתא א"כ לימא שלמים וזבח מאי זבח השלמים שמע מינה תרתי תנו רבנן 7) הכל היו משלחין תחת הדוד חוץ ממטמא שגילח במדינה מפני ששערו נקבר דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר 8) טהורים כאן וכאן היו משלחין 9) טמאים כאן וכאן לא היו משלחין וחכ"א הכל לא היו משלחין תחת הדוד חוץ מן טהור שבמקדש מפני שנעשה כמצותו: **מתני'** 1) היה מבשל את השלמים או 2) שולקן הכהן 3) נוטל את הזרוע בשלה מן האיל (ג) וחלה מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחת ונותן על כפי הנזיר ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים רבי

מטמאות ומשמות: א"כ לימא קרא שלמים וזבח מאי זבח השלמים. מדסמך זבח[9] למדרש תחת השלמים יהיה מן הזבח: **מפני** ששערו נקבר. לא נתפרש מנלן: **כאן** וכאן. במקדש ובמדינה: **או** שולקן. בישול [מדאי] יותר [מדאי]: **ואח"כ** הותר הנזיר לשתות ביין. לכאורה נראה דהאי תנא כר"ש דאמר בגמ' דאסור לשתות יין עד אחר כל המעשים שנפרש[10]: 7) **כיון** [שנזרק עליו] אחד מן הדמים. כדדרשינן בגמ' אחר מעשה ימידי:

אחר

סוטה אינה כוחלת ופוקסת. דהא לגולה קא בעי וכיון דמגולה לא אתו לאיגרויי בה: **מתני' ומשלח.** ומניח: ה"ג במתני' היה נוטל שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד ואם גילח במדינה לא היה משלח תחת הדוד במה דברים אמורים בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה לא היה משלח תחת הדוד ר"מ אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד. וספרים שכתוב בהן במשנתנו אם שילח תחת הדוד של אשם יצא שבשעה היא דל"ג ליה במתניתין אלא בגמ' ת"ר ואח"כ נוטל את הרוטב כו'. והכי פירושא דמתני' היה נוטל שער ראש נזרו ומשלחו תחת הדוד של שלמים ואם גילח במדינה לא היה משלחו תחת הדוד של שלמים: **בד"א בתגלחת הטהרה.** 6) אמרו שאם גילח במקדש משלח תחת הדוד אבל לא בזמן שגילח במדינה. אבל בתגלחת הטומאה אפי' בזמן שגילח במקדש אינו משלח תחת הדוד של אשם שאין לך משלח תחת הדוד אלא הטהור שבמקדש מפני שעשה נזירותו כמצותו: **ר' מאיר אומר הכל משלחין תחת הדוד.** בין טהור שגילח במדינה בין טמא שגילח בעזרה ואין לך שאינו משלח תחת הדוד אלא חוץ מן הטמא 3) במדינה בלבד: **גמ'** ובריש דגמ' ל"ג **אשם בנזיר מי איכא** אלא ה"ג **פ"ר ואח"כ נוטל את הרוטב ונותן על השער של אשם נזירותו ומשלח תחת הדוד של שלמים ואם שילח תחת הדוד של אשם ושל חטאת יצא אשם בנזיר טהור מי איכא אמר רבא ה"ק ואם נזיר טמא משלח תחת הדוד של אשם יצא: מנא הני מילי אמר רבא** 3) **אמר קרא אשר תחת זבח השלמים.** דמשמע אשר תחתיו יהא זבח השלמים לומר לך מן הזבח עצמו יהא תחתיו: **ואם שילח תחת הדוד של חטאת ושל אשם יצא מ"ט דכתיב זבח לרבות חטאת ואשם.** 7). שהטהור ששולח תחת זבח שלו דהיינו חטאת יצא ואם טמא הוא טען שילח תחת זבח שלו דהיינו אשם הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה מפני ששערו נקבר דברי רבי מאיר אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד. וספרים שכתוב בהן במשנתנו אם שילח תחת הדוד של אשם יצא שבשעה היא דל"ג ליה במתניתין אלא בגמ' ת"ר ואח"כ נוטל את הרוטב ונותן על שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד של שלמים ואם שילח תחת הדוד של חטאת ואשם יצא אשם בנזיר [טהור] מי איכא אמר רבא ה"ק 3) ואם נזיר טמא משלח תחת הדוד של אשם יצא מנה"מ אמר רבא אמר קרא 2) אשר תחת זבח השלמים מזבחו יהא תחתיו ואם שילח תחת הדוד של חטאת 3) יצא מ"ט אמר קרא 4) זבח לרבות את החטאת ואשם והא אפיקתיה להאי זבח מרוטב א"כ לימא קרא מרוטב השלמים מאי זבח ש"מ לרבות חטאת ואשם ואימא כולה לחטאת ואשם הוא דאתא א"כ לימא שלמים וזבח מאי זבח השלמים שמע מינה תרתי תנו רבנן 7) הכל היו משלחין תחת הדוד חוץ ממטמא שגילח במדינה מפני ששערו נקבר דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר 8) טהורים כאן וכאן היו משלחין 9) טמאים כאן וכאן לא היו משלחין וחכ"א הכל לא היו משלחין תחת הדוד חוץ מן טהור שבמקדש מפני שנעשה כמצותו: **מתני'** 1) היה מבשל את השלמים או 2) שולקן הכהן 3) נוטל את הזרוע בשלה מן האיל (ג) וחלה מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחת ונותן על כפי הנזיר ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים רבי

אבל תגלחת טומאה לא היה משלח תחת הדוד. דוד של אשם נזיר טמא ומטמא העוף[7] שלא תלה הכתוב נתינת שער תחת הדוד אלא בטהור: **רבי** מאיר אומר [הכל משלחין תחת הדוד]. בין נזיר טהור ד) במדינה ובין נזיר טמא [במקדש]: חוץ מן הטמא שבמדינה בגמ' אמרינן מפני ששערו נקבר וכן שלהי תמורה (דף לד.) אבל קשה מנלן דנקבר וכ"ע: **נוטל** שער ראשו. כדאמר בברייתא והוא נוטל מן הרוטב כדמפרש וחזיל: **מנלן** אמר קרא תחת זבח השלמים מזבחו יהא תחתיו. מיתורא דזבח דכתיב תחת השלמים יתן מזבחו: [מטמא] ואשם[8] אמר קרא זבח לרבות חטאת ואשם: **א"כ** לימא קרא שלמים וזבח מאי זבח השלמים. מדסמך זבח[9] למדרש תחת השלמים יהיה מן הזבח: **מפני** ששערו נקבר. לא נתפרש מנלן: **כאן** וכאן. במקדש ובמדינה: **או** שולקן. בישול [מדאי] יותר [מדאי]: **ואח"כ** הותר הנזיר לשתות ביין. לכאורה נראה דהאי תנא כר"ש דאמר בגמ' דאסור לשתות יין עד אחר כל המעשים שנפרש[10]: 7) **כיון** [שנזרק עליו] אחד מן הדמים. כדדרשינן בגמ' אחר מעשה ימידי:

אחר

תורה אור השלם

1. וְהִקְרִיב אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהֶעֱמִדָהּ לִפְנֵי יְיָ: במדבר ה טז
2. וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים: במדבר ו יח

הגהות התוספות

1. גד"ל לף מ. 2. ל"ל ת"ר הכי זה. 3. ל"ל לא תעלה במעלות. 4. ל"ל בזמן שהוא פתוח. 5. ל"ל ומשמע ליה טעמא דקרא. 6. ל"ל אהל מועד ממש. 7. ל"ל חטאת העוף שלו. אלא כו'. 8. ל"ל חטאת ואשם יצא חטאי טעמא אמר קרא כו'. 9. ל"ל זבח לתתם. 10. ל"ל שמפרש בקרא.

לעזי רש"י

ישקורי"ד [ושקרו"ד]. לא מבושל כראוי.

מוסף רש"י

שמא יתגרו בה פרחי כהונה. ויהיו רודפים אחריה כל ימיה. פרחי כהונה נקט על שם שהיו זריזין בעזרה יותר מאשר אנשי (סוטה ח.). **זבח לרבות את החטאת אשם.** בני נזיר ולקח את שער ראשו נזרו ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים, אין לי אלא תחת זבח השלמים, אמת הדוד של חטאת ואשם נתן ת"ל זבח (מנחות צא:).

פי' הרא"ש

[מתני' דמס' מדות דקתני והיה מגלח בלשכת הורים: זו אינה כוחלת ופוקסת שהיתה עומדת בגוול כדאמר בסוטה והיה קושר חבל המצרי מעלה מדדיה: ואח"כ ביטל את הרוטב סיומא ברייתא הוא: מזבחו יהיה תחתיו. מיתורא דזבח קא דריש תחת דוד השלמים יהיה מן הזבח דהיינו טוב דמן הזבח עצמו א לשרוף כל זמן והוא ראוי לאכילה: מאי זבח השלמים ש"מ תרתי דסמך זבח לתחת דדרשינן תחת השלמים יתן מן הזבח: או שולקן בישול מרובה. ומניפן ואח"כ הותר הנזיר לשתות יין נראה דכרבי אליעזר ס"ל דאית ליה בגמ' דאסור לשתות יין עד לאחר כל המעשים האמורים

נוסחת הריב"ן

ה) בתגלחת הטהרה בלבד אמרו: ב) שגלח במדינה: ג) אמר קרא זבח השלמים מן הזבח יהא תחתיו הס"ד והשאר ליתא: ד) ואם וכו' והס"ד ואח"ז איתא בהי"ל ה"ג מ"ר ואחר שגלחו נוטל מן הרוטב שהשלמים מתבשלים בו ונותן על שער התגלחת ממנו ומשלחו תחת הדוד של שלמים ואם שילח תחת הדוד של חטאת ושל אשם בנזיר טהור מי איכא בשלמא חטאת איכא אלא אשם מי איכא אמר רבא ואם כו' מהכ"מ דטומן הרוטב על השער אמר רבא אמר קרא אשר תחת זבח השלמים דמשמע אשר תחתיו יהא זבח שלמים לומר לך מן הזבח עצמו יתן תחתיו ואם שילח תחת הדוד של חטאת ושל אשם יצא מאי טעמא דכתיב זבח לרבות חטאת ואשם שהטהור שילח תחת הרוטב שלו יצא ואם טמא הוא טען שילח תחת זבח שלו דהיינו אשם הס"ד ואח"כ מה"ד ה"ג מ"ר הכל כו': ה) של יתין ואיכא למ"ד הזרוע כו':

הגהות הב"ח

(א) גמ' היה נוטל שער ראשו לרוטב ל"כ: (ב) שם בגמרא מן האיל רחלת אלה אחת מן הכבל: (ג) רש"י ד"ה או שולקן שאינו מבושל יפה ג"כ מתחת שהוא מבושל יותר מדאי ועיין בספרים"י בנדרים ריש דף מ"ט:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוד"ה וגלח וכו' אלא בזמן פתח. מיהא פתח נמתק וכ"כ פתוח: ב) ד"ה ולא וכו' אם מגלח. מיהא אם מגלח נמתק וכ"כ איהא מגלחת פתח אהל מועד ממש ל"כ ה"ה במדינה וכו' כל"ל: ג) ד"ה לא וכו' לא היה מגלח. מיהא מגלח נמתק וכ"כ מגלח: ד) ד"ה ר"מ וכו' בין נזיר טהור במקדש או במדינה כל"ל: ה) ד"ה או שולקן בישול ויותר מדאי. מיהא יותר מדאי נמתק. וכ"כ יתר ומרובה למעטו ת"מ:

ו) [בטוה ח.], ב) גי' ת"מ ותמים. ג) [מנחות לא: גם בזבחים לו.], ד) [תוספתא פ"ד ע"ש], ה) [עי' תוספתא פסחים לט: ד"ה לא שלקין וכו' ותוס' זבחים ל: ד"ה לגוייו], ו) מכאן עד ד"ה אינה כוחלת שייך לע"מ, ז) [ל' בעיר], ח) שייך לדף מו.

מה: שלשה מינין פרק ששי נזיר

מאיר אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד. וספרים שכתוב בהן במשנתנו אם שילח תחת הדוד של אשם יצא שבשעה היא דל"ג ליה במתניתין אלא בגמ' ת"ר ואח"כ נוטל את הרוטב ונותן על שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד של שלמים ואם שילח תחת הדוד של חטאת ואשם יצא אשם בנזיר [טהור] מי איכא אמר רבא ה"ק 3) ואם נזיר טמא משלח תחת הדוד של אשם יצא מנה"מ אמר רבא אמר קרא 2) אשר תחת זבח השלמים מזבחו יהא תחתיו ואם שילח תחת הדוד של חטאת 3) יצא מ"ט אמר קרא 4) זבח לרבות את החטאת ואשם והא אפיקתיה להאי זבח מרוטב א"כ לימא קרא מרוטב השלמים מאי זבח ש"מ לרבות חטאת ואשם ואימא כולה לחטאת ואשם הוא דאתא א"כ לימא שלמים וזבח מאי זבח השלמים שמע מינה תרתי תנו רבנן 7) הכל היו משלחין תחת הדוד חוץ ממטמא שגילח במדינה מפני ששערו נקבר דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר 8) טהורים כאן וכאן היו משלחין 9) טמאים כאן וכאן לא היו משלחין וחכ"א הכל לא היו משלחין תחת הדוד חוץ מן טהור שבמקדש מפני שנעשה כמצותו: **מתני'** 1) היה מבשל את השלמים או 2) שולקן הכהן 3) נוטל את הזרוע בשלה מן האיל (ג) וחלה מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחת ונותן על כפי הנזיר ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים רבי

גמ' אחר מעשים כולן. אחר קרבן ואחר תגלחת (ה) ו)ותגלחת מעכבת דברי ר' אליעזר: **וחכ"א אחר מעשה יחידי.** אחר קרבן ואף על גב שעדיין לא גילח דתגלחת לא מעכבא: **מה הפס אחר מעשה יחידי.** דלאחר גילוח עביד תנופה כדכתיב ונתן על כפי הנזיר אחר התגלחו את נזרו: **ואימא עד דאיכא תרווייהו.** דמה התם אחר תגלחת כדכתיב אחר התגלחו אף כאן נמי אחר התגלחו: **אמר** ג) **רב תנופה בנזיר מעכבת.** מלשמות יין וליטמא למתים: **כיון דלענין כפרה שירי מצוה היא.** וכדאמר מר (יומא ה.) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם כדכתיב ג) כי הדם הוא בנפש יכפר אלא לומר לך שאם עשה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר גבי נזיר נמי לא ג) מעכב קא משמע לן: ומי

אחר מעשה יחידי. אף אחד מן הדמים כדמשמע במתניתין וכדתני בפ' מי שאמר ושמע מדיליו (לעיל כח.): **מה התם אחר** מעשה יחידי. שאותו אחר הכתוב ד) סמוך לתגלחת שהוא מעשה יחידי: **אימא** עד דאיכא תרווייהו. קרבנות ותגלחת והא[2] אחר ד) תגלחתו דאמר אחר כל עבודות הקרבנות א"כ ג"ש דאחר אחר למה לי: **תנופה** בנזיר מעכבת. מלשמות יין: **השתא** תגלחת. שהיא בגוף הנזיר לא מעכבת תנופה שאין מעכבת בכל מקום מבעיא: **שירי** מצוה היא. כדאמר בפ"ק דזבחים (דף ו:) שאם עשה לתנופה שירי מצוה כלומר שלא עשאה הרי כאילו לא כיפר[3] שלא קיים מצוה מן המובחר וכיפר דאין מעכב': [כל זה שייך לע"ב]

והתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים בין שאין לו כפים. וקס"ד דה"פ כשם שאין לו כפים ואינו בר תנופה דלא ייעף כך בא להשוות יש לו כפיס שלא לעכב התנופה וקס"ד ע"כ[4] א) הכי פירושו לאו דרבנן היא דא"כ לשתוק מזאת תורת

רבי שמעון אומר כיון שנזרק עליו אחד מן הדמים הותר הנזיר לשתות ביין ולהיטמא למתים: גמ' ת"ר [1]**ואחר ישתה הנזיר יין אחר המעשים כולן** ה)**דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים** [א]**אחר מעשה יחידי מאי טעמייהו דרבנן כתיב הכא ואחר ישתה הנזיר יין וכתיב התם** [2]**אחר התגלחו את נזרו מה התם אחר מעשה יחידי אף כאן אחר מעשה יחידי אימא עד דאיכא תרווייהו אי הכי גז"ש למה לי:** [3]**אמר רב תנופה בנזיר מעכבת אליבא דמאן אילימא אליבא דרבנן תגלחת אמרי רבנן לא מעכבא** [2]**תנופה מיבעיא אלא אליבא דרבי אליעזר פשיטא האמר ר"א אחר מעשים כולם מהו דתימא כיון דלענין כפרה שירי מצוה היא הכא נמי לא תעכב קמ"ל** ומי

תיפוק ליה מגזירה שוה דאמר אחר אלא (ר"ל) היא ש"מ דבתנופה מודה: **ואלא** הא דתניא וזאת תורת הנזיר בין שיש לו שער ובין אין לו שער דלא[5] **מעכב.** ותפרש דכוון להשוות יש לו לאין לו לומר שתגלחת לא מעכב ולרבנן[6] מג"ש דאחר אחר נפקא ולר"ל ב) היא דאמר[7] תגלחת מעכבת וע"כ בא להשוות אין לו ליש לו לומר כשם שיש לו שער יעביר לו תער על (ראשו) חכ[8] יעביר תער על (מוטטו) וה"נ בא להשוות אין לו ליש לו לומר שזקוק להניף על זרועו כשאין לו כיפס ואימי דידע לברייתא דאיתא במורטו בהדיא נימא ליה לאימוי: והתניא נזיר ממורטו ב"ש אומרים מ"ל להעביר תער וב"ה אומרים צריך להעביר תער. ה"ג מאי[10] אינו צריך לב"ש אין לו תקנה כלומר הממורטו שהעביר תער על ראשו לא יוציל כלום ולר"ל דאמר תגלחת מעכבת יאסר לעולם ביין ולרבנן דאמרי תגלחת למצוה ולא לעכב לא קיים המצוה הא לב"ה יש לו תקנה לממורטו בהעברת תער לר"ל יהא העברת תער במקום תגלחת להתירו ביין ולרבנן לקיים המצוה הרי [מי] אפשר ג) לב"ש הא דאמר תורת נזיר בין יש לו שער בין שאין לו להשוות יש לו לאין לו בין לר"ל בין לרבנן בין לב"ש בין לב"ה דאי לב"ש יש לו[11] שער יש לו תקנה ובאין לו אין לו תקנה ואי לב"ה לענין מה [בא] להשוות יש לו[12] ד) ע"כ להא [ביש] לו שער בהדיא כתיב בהעברת[13] תער ה) דאמר[14] לו [נמי] צריך להעביר תער וב"ה היא ה"נ בא להניף[15] אין לו ולהזקיקו תנופה על זרועו וה"ה דיש[16] לו: והיינו דרבי פדת. הא דאמר רבינא דלב"ש אין לו תקנה דאמר[17] ו) ב"ש [ור"ל] אמרו דבר אחד: **אין** לו בהן יד ורגל. המצורע אין לו טהרה עולמית דבעינן קרא כדכתיב: על מקומו. מקום הכהן: **אי** אלינא דר"ל פשיטא דאף[18] כי לא פירשו הש"ס אמת הוא כר"ל[19] ז): מהו דתימא כיון לענין[20] כפרה שירי מצוה כו'. וכדתניא[21] לגישנא קמא: **[ומי] לא מעכבא.** פירוש לרבנן: והתניא זאת תורת הנזיר בין יש לו [כפיס] בין אין לו. ולהאי לישנא ס"ל דה"פ כשם שבאין לו כפיס דין הוא שמעכב דכלו שאינו רואי לבילה בילה מעכבת [ה"נ][22] תנופה מעכבת ואי[23] לר"ל מיפוק ליה מאחר כל המעשים אלא לרבנן דאמרי[24] אחר מעשה יחידי אחד[25] מן הדמים קאמר אבל תנופה מעכבא דגלי[26] זאת תורת: ואלא הא דתניא בין יש לו[27] בין אין לו שער הכי נמי דמעכבא והתניא נזיר ממורטו בית שמאי אומרים מ"ל וכו' וב"ה אומרים צריך ואמר רבינא מאי צריך לב"ה דאין לו תקנה דכל שאינו רואי לבילה מעכבא הא לב"ש [יש] לו תקנה וס"ל דאתי לישנא לב"ש[28] מקיים אין לו ליש לו וחתא[29] [תורת הנזיר] בין יש לו ה) שער בין אין לו לב"ש[30] להשוות אין לו ליש לו שהממורטו יעביר תער על ראשו והכי נמי בא להשוות אין לו ליש לו לומר שיש לו תקנה לניף על זרועו ב) וש לתמוה דלעולם[31] ב) אין לו [ליש לו להקשות][33] מבריתא דנזיר ממורטו דבלאו הכי היה יכול להקשות דלרבנן תגלחת לא מעכבא לר"ל[34] מאחר כל המעשים נפקא:

ופליגא דרבי פדת. דאמר[35] רבינא דנזיר ממורטו לב"ש יש לו תקנה פליגא דרבי[36] פדת דאמר ב"ש ור"ל אומרים דבר אחד [ל"ל] (תרגס)[37] תקנה ופי' הברייתא הכי כשם דבשיש לו שיער להעביר[38] אז למצוה לרבנן אז לעיכובא לר"ל ל) אין לו שיער צריך להעביר ויש לו תקנה בכך אז למצוה אז לעכב ה"נ אידך ברייתא כשם שיש לו כפיס מניף בזרועו ודמי רבינא [מהכא] לא תוכיח דליכא עיכובא דולאי צריך ואין לו תקנה ב) [יותר][39] לב"ה והכי קאמר כשם שאין לו שיער יש בה עיכובא[40] וע"ע דאם כן היינו כר"ל מיפוק ליה מאחר כל המעשים ואם באנו לומר כי אינו מושם [לקושיא זו] אם כן גם [הא] דבפרק הקומץ[41] י"ל דלב"ע אתא וכר"ל דקאמר[42] בפרק הקומץ רבה (מנחות יט.) כל מקום[43] שנאמרה תורה וחוקה לעכב[44] קס"ד תרתי בעינן והרי נזיר דכתיב תורת נזיר ואמר רב תנופה בנזיר מעכבת ומשני כיון דכתיב כן יעשה כמאן דכתיב חוקה דמי ב) והך שמעתא לוקמי[45] לה כר"ל משום דכתיב אחר אחר כל המעשים ותו הא דתנן (במנחות כז.) [ג' מינים שבנזיר] מעכבין זה את זה ומפרש בגמ' דכתיב כן יעשה וכי אין זה לרבנן דרבי אליעזר ויש ע) משני דהכיא לרבנן[46] דולאי מעכבין זה את זה אבל [מ"מ] אין מעכבין משמע[47] מיהו אמרי קשה מעכבין דהתם [ונראה] דסוגיא דהתם כלישנא בתרא והכי פירושו אמר רבא תנופה בנזיר מעכבת לכאורה נראה דהכי פירושו מעכבת לשמות יין ופריך אי אלינא דר"ל פשיטא ואי אלינא דרבנן השתא תגלחת לא מעכבא פ) כלומר[48] אף כי אין מעכבת הנזיר מלשמות היין לרבנן צ) קשה[49] דתגלחת מ"מ מעכבת השלמים לרבנן וכדתניא במנחות שני מינין שבנזיר מעכבין זה את זה והיינו אף לרבנן והתניא [אף][50] זאת תורת בין יש לו כפיס פירוש זאת תורת לעכב דאמר בהקומץ רבה (שם ד' יט.) דתורה משמע לעכב או כדמשני התם ק) (בקומכין אלא) יעשה[51] דהכי דאין מעכב מלשמות יין מ"מ מעכב השלמים ואינטריך לעשות שלמים אחרים אלא[52] הא דתניא בין יש לו שיער בין אין לו ה"נ תרלה לומר ר) [לשון] תורה מעכבת התנן נזיר ממורטו ב"ה אומרים צריך להעביר תער וס"ל השתא לרבנן [ויש] לו תקנה אלמא לב"ה דממורטו[53] לא מעכב ש) מגליה כתוב מקמי[54] מלתיה דרב לעכב בקרבן רבנן ומשום וכן יעשה כי ההיא דפרק הקומץ: ומגלח

לי (דהשתא בתגלחת שהיא בגוף הנזיר אמרי רבנן דלא מעכבה תנופה) וא"ת אצטריך ג"ש למעוטי תנופה. וי"ל דממילא ידענא דכיון דתנופה הויא שירורי מצוה לא מעכבה: השתא תגלחת שהיא בגוף הנזיר אמרי רבנן דלא מעכבה תנופה שאינה מעכבת בשום מקום מיבעיא: כיון דלענין כפרה שירורי מצוה היא כדאיתא פ"ק דזבחים שאם עשאה לתנופה שירי מצוה פי' שלא עשאה כלל מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכפר פי' כאילו לא עשה מצוה מן המובחר וכפר שאינה

נוסחת הריב"ן

(ה) דתגלחת: ב) רבא: ג) מעכב:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אחר וכו' דתגלחת מעכבת:

מוסף רש"י

תנופה בנזיר מעכבת. דכתיב ונתן על כפי הנזיר לעכב משום דכתיב תורת, ואע"ג דלא מעכבא בעלמא כדאמרינן בסמעתא קמייתא דמס' יומא (ה.) אם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר (מנחות יט.).

פי' הרא"ש

בפרשה [רש"א] כיון שנזרק עליו א' מן הדמים כדדרש' בגמ' אחר מעשה יחידי: ונמצא פסול כגון שנשפך דמו או יוצא או תמא תגלחתו פסולה הואיל ונפסל הזבח שגילח עליו הו"ל כגלחוהו ליסטים וגלחוהו ליסטים אמרינן בגמ' לעיל פ"ק לר' אליעזר סותר ז' ולרבנן סותר ל' דזבחיו לא עלו לו דכיון דצריך לסתור עד שיגדל שערו ובהקרבת שאר הזבחים לא היה ראוי להתגלחת חשבינן להו כאילו הקריבם קודם זמנם תוך מלאת: גילח על החטאת. שלא לשמה משנה שאינה צריכה הוא דהיינו שגילח על הזבח ונמצא פסול דחטאת שלא לשמה פסולה אלא אגב דבעי למתני גילח על העולה ועל השלמים פליגתא דר"ש ורבנן נקט נמי על החטאת על העולה ועל השלמים שלא לשמן וכו' תגלחתו פסולה דהואיל ולא עלו לשם חובת שלמי נזיר ועולת נזיר הו"ל כמגלח על העולה ושלמי נדבה ור' שמעון סבר דאם גלח על שלמי נדבה יצא: ואם גלח על שלשתן אחרי הקריבו שלשתן ונמצא א' מהם כשר והאחרים פסולים תגלחתו כשרה דברי הכל היא: אחר מעשה יחידי. אפילו אחר א' מן הדמים: מה התם אחר מעשה יחידי. דהיינו גילוח דכתיב בקרא: ואימא עד דאיכא תרווייהו קרבנות ותגלחת דהא אחר תגלחתו היינו אחר כל עבודת הקרבנות: א"כ ג"ש דאחר אחר למה

תורה אור השלם

1. וְהֵנִיף אוֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְיָ קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן עַל חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְעַל שוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יָיִן:

במדבר ו כ

2. וְלָקַח הַכֹּהֵן אֵת הַזְּרֹעַ בְּשֵׁלָהּ מִן הָאֵיל וְחַלַּת מַצָּה אַחַת מִן הַסַּל וּרְקִיק מַצָּה אֶחָד וְנָתַן עַל כַּפֵּי הַנָּזִיר אַחַר הִתְגַּלְּחוֹ אֶת נִזְרוֹ:

במדבר ו יט

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה והתניא וכו' וקס"ד ע"כ סכי מכיר פירושו. מיבעיא הכי פירושו נמתקו וכ"כ הא' ברייתא: ב) ד"ה ואלא וכו' ולר"ל הא אמר כל"ל: ג) בא"ד הרי אי אפשר לב"ש. מיבעי לב"ש נמתק וכ"כ לפרש כל"ל: ד) בא"ד לענין מה בא להשוות יש לו ע"כ להא מיבעיא ע"כ להא נמתקו. וכ"כ לאין לו הא ע"כ א"מ: ה) בא"ד בהדיא כתיב בהעברת תער ובא להשוות כל"ל. א"מ: ו) בא"ד דלב"ש אין לו תקנה דאמר ר' פדת ב"ש וכו' כל"ל: ז) ד"ה אי וכו' אמת הוא כר"ל. כאן הוא הס"ד ואמ"כ מה"ד מהו דתימא: ח) ד"ה ומי וכו' בין יש לו שער. מיבעי שער נמתק: ט) בא"ד לומר וכו' להניף על זרועו ויש מיבעי ויש נמתק. וכ"כ ואין מיבעי ויעו"ש פי' התוס' בזה: י) בא"ד בהשוות יש לו לאין לו ולב"ה דלב"ה אין להקשות מברייתא כל"ל: כ) ד"ה ופליגא וכו' ב"ש ור"ל אומרים דבר אחד ל"ל תרגס ר' אליעא. מיבעי תרגס ר' אליעא נמתק. וכ"כ גרסינן א"ר אליעא. א"מ ויעו"ש: ל) בא"ד אז לעיכובא לר"ל כן אין כו' כל"ל: מ) בא"ד דולאי צריך ואין יותר לב"ה. מיבעי יותר והל' מן לב"ה נמתק וכ"כ אומר ב"ה: נ) בא"ד ואם באנו כאן כי אינו מושם [לקושיא זו] אם כן גם [הא] דבפרק הקומץ. מיבעי דבפרק הקומץ נמתק וכ"כ דתנופה. א"מ ויעו"ש פירושו: ס) בא"ד כמאן דכתיב חוקה דמי והך שמעתא ליקמי. מיבעי והך שמעתא ליקמי נמתקו. וכ"כ ובשמעתין מוקי. א"מ: ע) בא"ד וכי אין זה וכו' ויש משני. מיבעי משני נמתק וכ"כ ליישב: פ) בא"ד ואי וכו' תגלחת לא מעכבא. כ"כ כ"ל ק"מ: צ) בא"ד אף כי וכו' מלשמות היין לרבנן קשה. מיבעי קשה נמתק וכ"כ ק"ל א"מ: ק) בא"ד אז כדתשני התם בקומכין אלא מיבעי בקומכין אלא נמתקו כ"כ דסומך אכן א"מ: ר) בא"ד הכי נמי מלקה לומר דמשום תורת וכו' והתנן נזיר כל"ל א"מ: ש) בא"ד אלמא לב"ה וכו' מגליה כתוב מקמי. מיבעי מגליה כתוב נמתק וכ"כ ומשני לרך ואין לו תקנה א"כ להך לישנא בתרא מקמי כל"ל א"מ ויעו"ש הטעם הפירוש:

הגהות התוס'

1. ל"ל כתוב. 2. ל"ל דהא. 3. ל"ל כאילו לא כיפר וכיפר פירוש לא כיפר שלא קיים כו'. 4. ל"ל וקס"ד ע"כ דהך ברייתא. 5. ל"ל הכי נמי דלא. 6. ל"ל הא לרבנן. 7. ל"ל הא אמר. 8. מיבעי וזה נמתק. וכ"ל כן בתוס' לו. 9. ל"ל ומא דבא. 10. ל"ל ואתר רבינא מאי כו'. 11. ל"ל הא דבא להשוות יש לו לאין לו הא ביש לו כו'. 13. ל"ל בהעברת. 14. מיבעי לאין נמתק. וכ"ל אלא ע"כ אין לו הוא דבא להשוות יש לו ולהזקיקו דכי הכי דבעי לו שיער כמיב בהדיא בהעברת תער כמו כן באין לו נמי כו'. 15. ל"ל ומא דבא להשוות אין לו ליש לו ולהזקיקו כו'. 16. ל"ל כמו ביש לו ומיבעי וה"ה נמתק. 17. ל"ל היינו דר' פדת דאמר. 18. ל"ל נראה דאף. 19. ל"ל דאמרי כר"ל. 20. ל"ל דלענין. 21. ל"ל וכדתני. 22. ל"ל ה"נ ביש לו. 23. מיבעי ואי נמתק. וכ"ל וקס"ד דע"כ לאו כר' אליעזר אמרי דאי לר"ל כו'. 24. ל"ל אלא לאו דרבנן היא דאמרי כו'. 25. ל"ל הני מילי כאחד. 26. ל"ל דגלי קרא. 27. ל"ל בין יש לו שיער. 28. מיבעי לב"ש נמתק. וכ"ל דעמא דב"ש דמקשי. 29. ל"ל

1. ל"ל כתוב. 2. ל"ל דהא. 3. ל"ל כאילו לא כיפר וכיפר פירוש לא כיפר שלא קיים כו'. 4. ל"ל וקס"ד ע"כ דהך ברייתא. 5. ל"ל הכי נמי דלא. 6. ל"ל הא לרבנן. 7. ל"ל הא אמר. 8. מיבעי וזה נמתק. וכ"ל כן בתוס' לו. 9. ל"ל ומא דבא. 10. ל"ל ואתר רבינא מאי כו'. 11. ל"ל הא דבא להשוות יש לו לאין לו הא ביש לו כו'. 13. ל"ל בהעברת. 14. מיבעי לאין נמתק. וכ"ל אלא ע"כ אין לו הוא דבא להשוות יש לו ולהזקיקו דכי הכי דבעי לו שיער כמיב בהדיא בהעברת תער כמו כן באין לו נמי כו'. 15. ל"ל ומא דבא להשוות אין לו ליש לו ולהזקיקו כו'. 16. ל"ל כמו ביש לו ומיבעי וה"ה נמתק. 17. ל"ל היינו דר' פדת דאמר. 18. ל"ל נראה דאף. 19. ל"ל דאמרי כר"ל. 20. ל"ל דלענין. 21. ל"ל וכדתני. 22. ל"ל ה"נ ביש לו. 23. מיבעי ואי נמתק. וכ"ל וקס"ד דע"כ לאו כר' אליעזר אמרי דאי לר"ל כו'. 24. ל"ל אלא לאו דרבנן היא דאמרי כו'. 25. ל"ל הני מילי כאחד. 26. ל"ל דגלי קרא. 27. ל"ל בין יש לו שיער. 28. מיבעי לב"ש נמתק. וכ"ל דעמא דב"ש דמקשי. 29. ל"ל

עין משפט נר מצוה

קח א ב מיי' פ"ט מהל' מילות הל' ה ועי"ש בכ"מ:
קט ג מיי' פ"ט מהל' מחוסרי כפרה הל' ח
קמג עשין רמ ריט לב רכח: קי ד ה מיי' פ"ט מהל' מילות הל' מ:
קיא ו מיי' שם הלכה ט:
קיב ז מיי' שם הלכה י:

ונמצא פסול. ב) נשפך דמו או יצא או נטמא: **תגלחתו פסולה.** דהואיל ונשעת תגלחתו לא מזרק אפי' א' מן הדמים נהכשר ה"ל כגלחוהו לפטיס[1] וגילחוהו לפטים לאחר מגלחת אחרינו ריש פירקין לר"א סותר ז' לרבנן שנפים: **וזבחיו לא עלו לו.** שאר הזמים שהקריב אחרי התגלחת פסולה לא עלו לו דהואיל והיה צריך לשהות (לא מלי) עד שיגדל שערו ונהקרבת שאר הזמים לא היה ראוי לתגלחת יש להחשיב הזמים כאילו הקריב[2] קודם או תוך מגלחת: **גילח על החטאת שלא לשמה כו'.** דקיימא לן [ריש זבחים] כל הזמים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לנפלים לשם חובה חוץ מן הפסח וחטאת: **גילח על העולה שלא לשמה או על השלמים ואח"כ הקריב השאר לשמן תגלחתו פסולה.** דהואיל ולא עלו לשם חובה[3] עולה ושלמים דנזיר ה"ל כגילח על עולה ושלמי נדבה ולא יועיל: **ר"ש** אומר אותו חובה. שנשחט שלא לשמה לא עלה לו לשם חובה וצריך להביא ב) [זבח אחר במקומו]: ושאר כל הזמים עלו לו. כר"ש בגמ' דאמרי[4] מגלח על שלמי נדבה יצא: ד) **אחר**[5] עשותו שלשתן **ונמצא אחד מהן כשר.** והאחרים פסולים תגלחתו כשרה לדברי הכל: **קסבר** ר"ש נזיר שגילח על שלמי נדבה יצא. שהרי עולה ושלמי נזיר ששחטן שלא לשמן הרי הן כנדבה: **מאי** טעמא דאמר קרא ה) [תחת זבח] השלמים (במדבר ו)[6] ולא כתוב שלמיו[7]. [8] מדשני קרא [בזבחים] דרשינן בפרק התודה (מנחות עח.) לרבות שלמי נזיר לנקפויי לשמן ולכמה דברים וה"ה דמקפי להו [למימר] ותודה[9] שהיא שלמים אם גילח עליו יצא: ונטמא

ומי מעבבא והתניא [1] זאת תורת הנזיר ב) [א]בין שיש לו כפים בין שאין לו כפים ואלא הא דתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו שער בין שאין לו שער הכי נמי דלא מעבבא [2] והתניא נזיר ממורט בש"א [3] אינו צריך להעביר תער על ראשו וב"ה אומרים צריך להעביר תער על ראשו ואמר רבינא מאי אינו צריך לב"ש אינו צריך [4] אין לו תקנה הא לב"ה יש לו תקנה והיינו דרבי פדת דאמר ר' פדת ב"ש ורבי אליעזר אמרו דבר אחד מאי ר' אליעזר [5] דתניא [6] אין לו בהן יד ורגל אין לו טהרה עולמית דברי [7] רבי אליעזר רבי שמעון אומר יניחנו על מקומו ויצא וחכ"א יניח על של שמאל ויצא לישנא אחרינא אמרי לה אמר [8] רב תנופה בנזיר מעכבת אליבא דמאן אילימא אליבא דרבי אליעזר פשיטא האמר רבי אליעזר אחר מעשים כולם אלא אליבא דרבנן השתא יש לומר תגלחת אמרי רבנן לא מעכבא תנופה מיבעיא ומי לא מעכבא והתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים ובין שאין לו כפים ואלא הא דתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו שער ובין שאין לו שער הכי נמי דמעכבא והתניא נזיר ממורט בש"א אינו צריך להעביר תער על ראשו וב"ה אומרים צריך אמר רבי אבינא מאי צריך לבית הלל צריך ואין לו תקנה לב"ש יש לו תקנה ופליגא דרבי פדת: **מתני'** [9] גילח על הזבח ונמצא פסול תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו [10] גילח על החטאת שלא לשמה ואח"כ הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו [11] גילח על העולה או על השלמים שלא לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו רבי שמעון אומר אותו הזבח לא עלה לו אבל שאר זבחים עלו [12] ואם גילח על שלשתן ונמצא אחד מהן כשר תגלחתו כשרה ויביא שאר זבחים: **גמ'** אמר רב אדא בר אהבה זאת אומרת קסבר ר"ש נזיר שגילח על שלמי נדבה יצא מאי טעמ' דאמר קרא א) [2] ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים ולא כתב על שלמיו:

מתני'

ומי מעבבא. בגזיר: **והתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים.** לקיים מצות תנופה ובין שאין לו כפים שהתנופה אינה מעכבת: ותסברא דהא דתני בין שיש לו כפים כו' דקא בעי למימר דאינה מעכבת ולא הא דתניא זאת תורת הנזיר כו' ה"נ דכי אין לו שער לא מיעבבא דהא דכתיב וגלח את שער ראשו גזרו אע"פ שאין לו שער יצא ומי מצית אמרת הכי והתניא מזיר ממורט שאין לו שיער בית שמאי אומרים אינו צריך להעביר תער על בשרו[1] וב"ה אומרים צריך: **ואמר רבינא.** עלה דההיא מתני' אינו צריך דקאמרי ב"ש: **אין לו תקנה.** הואיל ואין יכולין לקיים בו מצות גילוח. אבל לב"ה דאמרי צריך לגדילה יש לו תקנה בהעברת תער בעצמה ואע"פ שאין שם שיער שיהא מגלח ממנו: **והיינו דרבי פדת.** דאמר במכילתא אחריתי[2] דבית שמאי דהכא ור' אליעזר אמרו דבר אחד ב"ש הא דאמרן שאין לו תקנה הוא ולא ב"ה הא דאמרן שאין לו תקנה הוא: **ור' אליעזר דתניא אין למנורע כהן יד וכהן רגל אין לו טהרה עולמית.** לפי שאין יכול לקיים בו מתן דם ושמן על כהן ידו. שמע מינה דמדקאמר ר' פדת דב"ש ור' אליעזר אמרו דבר אחד ושמעינן להו לב"ש דאמרי דתגלחת שיער מעכבת דרבי אליעזר נמי קאי כוותייהו דאית להו דתנופה מעכבת והאיך מתני' דתני בין שאין לו כפים כו' [ע"כ] דמעכבת משמע: (ל"א ב) **אמר רב תנופה בנזיר מעכבת.** ותנופה מי מעכבת ואפילו לר"א והא תניא זאת תורת הנזיר כו' כדלעיל אלמא דלא מעכבת ותסברא דלא מעכבת ואלא הא דתניא כו' ואי מוקמת לה לההיא כגון דלא מעכבת הא דתני' נזיר ממורט ב"ש אומרים א"ל כו' שאפי' בלא הערה מותר ביין וב"ה אומרים צריך להעביר תער ומדאינו יכול לקיים בו מצות גילוח והוא צריך גילוח הא צריך לכך אלמא דנזיר שאין לו שיער אין לו תקנה דתגלחת שיער מעכבת ומדהא מעבבת תנופה נמי מעבבת ג) וכדרב א"ל אבינא לעולם תנופה לא מעכבת והאי דקא משמע לן דב"ש וב"ה איפכא הוא דאמרי אינו צריך לב"ש דקאמר דאין לו תקנה והכי אמרי ב"ש אינו צריך להעביר תער

א) [מוספתא פ"ו], **ב)** יומא מא.: [עם איתא בש"א צריך כו' וכ"א בתוספתא ועי' תוס' במנחות מח: ד"ה ואיכא דהה תמניות הפוכות], **ג)** [ברכות עו: רש"ן], **ד)** ל"ל דתנן, **ה)** סנהדרין מה: פת. יומא מא: נגעים פי"ל מסנה ע, **ו)** [גם זה הוא תמניות הפוכות כדאיתא בתוס' מנחות מח: ד"ה ואיכא], **ז)** [לאשר רש"ן], **ח)** [יומא פא.].

תורה אור השלם

1. זאת תורת הַנָּזִיר אֲשֶׁר יִדַּר קָרְבָּנוֹ לַיְיָ עַל נִזְרוֹ מִלְּבַד אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ כְּפִי נֶדֶר אֲשֶׁר יִדֹּר כֵּן יַעֲשֶׂה עַל תּוֹרַת נִזְרוֹ: במדבר ו כא
2. וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים: במדבר ו יח

הגהות הב"ח

(א) גמ' ליטנא אמרינא אמרי לה אמר רבא תנופה: **(ב)** רש"י ד"ה והיינו הל"ל עם ד"ה ור' אליעזר וכו' משמע ל"א אמר רבא תנופה וכו' ולא מעכבת תקנו הא דתניא לך דב"ש וב"ה איפכא ולא דקא קשיא על ראשו דעדיין: **(ג)** ד"ה ל"א אמר רב וכו' **רבא**: **(ד)** ד"ה ופס גילח וכו' על זבח כשר נמי ר"ש פי' ולעיל תנן אם גילח על אחד משלשתן יצא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ב"מ. מדשני קרא בזבחים. ל"ל על זבח תודת שלמיו:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' מ"ט דאמר קרא. נ"ב על זבח תודת שלמיו ולא כתיב שלמים. כך היתה גירסת התוס' וכ"ה בילקוט פ' נשא עכ"ל. ח"מ יעוש"ה ודו"ק: **ב)** תוד"ה ומאלא פסול בשעמן כל"ל: **ג)** ד"ה ר"ש אומר וכו' ולריך להביא אמר ושאר יכו' כל"ל: **ד)** ד"ה ופס גלח אחר שעתו וכו' כל"ל: **ה)** ד"ה מ"ט דאמר קרא על זבח תודת שלמיו ולא כתוב שלמים מדשני קרא בזבחים כל"ל. ח"מ:

מוסף רש"י

צריך להעביר תער על ראשו. ביוס מלאת ימי מזרו דכתיב (במדבר ו) תער לא יעבור על ראשו על מלאת, אבל ביוס מלאת יגלח כתער (יומא פא.). אין לו טהרה עולמית. דבעינן קרא דכתיב, ופליגא הא בתמיד, ולא בנזיר (מה:) בפרק נגמר הדין (יומא פא.). הדרן עלך שלשה מינין

פי' הרא"ש (המשך)

מאחר כל המעשי' אלא לאו רבנן ובתנופה מודו דמעכבא והא דאמרי רבנן אחר מעשה יחידי אמר שנזרק אחד מן הדמים קאמר ולעולם כל עבודות הקרבן מעכבות ואפי' תנופה דשמע"י ליה מזאת תורת הנזיר ואלא הא דתניא בין יש לו שער בין אין לו הכי נמי דתגלחת מעכבת והתניא נזיר ממורט וכו' ואמר ר' אבינא מאי צריך לב"ה צריך ואין לו תקנה דכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת כו'. וה"פ ב"ה אי אי צריך להעביר וכו' כלומר נזיר צריך להעביר תער ולגלח שער ראשו וזה שנמרנטו שערותיו אין לו תקנה. הא לב"ש יש לו תקנה וה"פ בש"א אינו צריך להעביר תער ולגלח שער ראשו. אלא אף לממורט יש לו תקנה בהעברת תער. וא"ל להאי לישנא דשם דב"ש משום דמשוי אין לו ליש לו שום הממורט צריך להעביר תער ובריירתא דזאת תורת הנזיר אתיא כב"ש והכא נמי בא להשוות אין לו כפים ליש לו לומר שצריך להניף בזרועו לומר למצוה ולמר לעכב ולא תדקדק מיניה התנופה מעכבת. ותימה דלמא לעולם בא להשוות יש לו לאין לו וכב"ה דאמר צריך ואין לו תקנה ולאשמועינן דתגלחת מעכבת ור"ל דליכא לפרושי הכי דאי לרבנן הא אמרי תגלחת לא מעכבא מג"ש דאחר א' ואי לר"א מאחרי כל המעשים כולם נפקא ומיהו קשה קצת אהך סברא אמאי מייתי ברייתא דנזיר ממורט דבלא"ה היה יכול להקשות. דע"כ לא מצית להשוות יש לו לאין לו לומר שתגלחת מעכבא דאי לרבנן הא אמרינן תגלחת לא מעכבא ואי לר"א מאחר כל המעשים נפקא. ופליגא דר' פדת. הא דאמר ר' אבינא דלב"ש צריך ויש לו תקנה ואית דגרסי אמר ר' אבינא ותירוץ הוא. הה"מ והתניא נזיר ממורט וכו' ובה"א צריך קס"ד צריך ויש לו תקנה אלמא פי' הברייתא הכי כשם שיש לו שער צריך להעביר תער כך אין לו צריך להעביר תער ואידך ברייתא נמי מפרשי' הכי כשם שיש לו כפים מניף למצוה כך אין לו מניף בזרועו ורחי רבינא דמהכא לא תוכח דלא מעכבא דצריך ואין לו תקנה קאמר ב"ה וה"ה כשם שאין לו כפים דין הוא שמעכבת (דתנופה) [דכל שאינו] ראוי לבילה בילה מעכבת הכי נמי ביש לו מעכבת וקס"ד דע"כ לאו כר"א דא"כ לשתוק קרא מזאת תורת. ותיפוק ליה דא' א' נפקא. ולר' אליעזר תגלחת מעכבא. אלא ע"כ בא להשוות אין לו ליש לו מה יש לו צריך להעביר תער למר למצוה ולמר לעכב גם אין לו צריך להעביר תער על ראשו. והכא נמי נימא שבא להשוות אין לו כפים ליש לו כפים לומר שקוק להניף על זרועו כשאין לו כפים. אלא דניחא ליה לאוכוחי מברייתא דע"כ מקשי' אין לו ליש לו: והתניא נזיר ממורט ב"ש אומרים אינו צריך להעביר תער על ראשו. וב"ה אומרים צריך להעביר תער על ראשו. ה"ג ואמר ר' אבינא מאי אינו צריך לב"ש צריך ואין לו תקנה. וה"פ אינו צריך להעביר תער על ראשו כי לא תועיל לו ההעברה אחר שנמרטו שערותיו. ולר"א דאמר תגלחת מעכבת אסור ביין לעולם ולרבנן לא קיים מצות גילוח. ולב"ה יש לו תקנה בהעברת תער על ראשו. ל"א לשתות יין ולרבנן לקיים המצוה והכא א"א שבא להשוות יש לו לאין לו בין לב"ש בין לב"ה דלב"ש ביש לו שער יש לו תקנה ובאין לו שער אין לו תקנה ולב"ה לענין מה בא להשוות יש לו לאין לו הא ביש לו כתוב העברת שער בהדיא אלא ע"כ בא להשוות אין לו ליש לו ללמדך דאין לו צריך העברת תער וב"ה היא הכא נמי בא להשוות אין לו כפים ליש לו דצריך להניף בזרועו לומר למצוה ולומר לעכב: והיינו דר' פדת דא"ל דלב"ש צריך ואין לו תקנה: אין לו טהרה עולמי' דבעי' קרא כדכתיב: על מקומו. על מקום הבהן. לישנא אחרינא אמרי לה אי אליבא דר' אליעזר פשיטא וכו' נראה אעפ"י שקבר החלמוד ולא אע"פ דכדר"א אתיא [ע"כ] ל"ל דכר"א אתיא כדלעיל. אלא משום דקאמר ואי אליבא דרבנן השתא יש לומר תגלחת וכו' פרי[6]) לא לאלתר ולא מעכבא אפי' לדבנן והתניא זאת תורת הנזיר וכו' וס"ל דהכי פירושא כשם שבאין לו כפים דין הוא שמעכבת (דתנופה) [דכל שאינו] ראוי לבילה בילה מעכבת הכי נמי ביש לו מעכבת וקס"ד דע"כ לאו כר"א דא"כ לשתוק קרא מזאת תורת. ותיפוק ליה

6) נגלה ל"ל פרשיות לה לעיל.

נוסחת הריב"ן

ב) אמרין לה אמר רבא תנופה בנזיר כו' תנופה מינעיא דלא מעכבא דאינה דרבנן פשיטא דלא מעכבא דהא הוא לה שיהי מצוה. ולא מעכבא תנופה אלינה דרבנן בתמיה והתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים בין שאין לו כפים דבעינן שיעבה מה שאמור בפרשה ואמר' תנופה אלמא דמעכבא ותסברא דהא דתני בין שיש לו כפים דקא בעי למימר דמעכבא ולא הא דתניא כו' בין שאין לו שער כו' ה"נ דמעכבא אלינה דרבנן והתניא נזיר ממורט כו' ואמר ר' אבינא מאי צריך ואין לו תקנה דקאמרי ב"ה לריך לכל שאין לו תקנה לפי שא"א לקיים הענבת שער הא לב"ש דאמרי דאינו צריך ואין לו תקנה דאמרי הענבת תער לא נעי להענבת שער לא מעכבא ביה והיינו אלינה דר' פדת דאלינו ר' פדת אמר דב"ש ור"א אמרו ד"א לריך ואין לו תקנה בין לגבי לגבי נזיר ואלינו לדידן אלינה לן הסתם דב"ה ור"א אמרו ד"א דיש לו תקנה ולא מעכבא ש"מ דלרבנן הענבת שער לא מעכבא וה"נ תנופה לא מעכבא ואיכא דמפרשי לה לכולה שמעתא בלשון אחר אמר רבא תנופה כו' ב) וכדרבא כו' דקא אמרי דב"ש ור"ב דב"ש וב"ה איפכא: ג) לרבא: ד) רבא: ה) לא עלו לו: ו) בכולן: ז) שהיא פסולה: ח) ולא כתיב שלמיו:

הגהות התוספות

1. ל"ל בגלחוהו לפטים לאחר מלאת. 2. ל"ל הקריבם. 3. ל"ל מוכח. 4. תיבות "כר"ש בגמ' דאמר" נמחק. ל"ל דמפרש בגמ' דקסבר ר"ש המגלח על כו'. 5. ל"ל ופס גילח על שלשתן. פירוש אחר עשותו כו'. 6. תיבות "אחת זבח השלמים" נמחק. ל"ל זבח תודת שלמיו (ויקרא ז'). 7. ל"ל שלמים וכ"ה בס"א. 8. תיבת בזבחים נמחק. ל"ל בדיבורים. 9. תיבות לאיתר ותודה נמחק. ל"ל לתודה.

פי' הרא"ש

מעבבה: ומי מעבבא. אפי' לר"א והתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים בין שאין לו כפים. וקס"ד דהכי פירושו כמו שאין לו כפים דאינו מניף כן נמי יש לו כפים אין תנופה מעכבת. וע"כ לא אתיא כדרבנן דא"כ קרא דזאת תורת הנזיר למה לי דמג"ש דא' א' נפקא. אלא ע"כ דא"א היא ולא שמעי' דבתנופה מודה: ואלא הא דתניא זאת תורת בין שיש לו שער בין שאין לו שער. הכי נמי שבא להשוות יש לו לאין לו לומר דתגלחת לא מעכבא והתניא נזיר ממורט וכו' והוה מצי למפרך דע"כ לא בא להשוות יש לו לאין לו לומר דתגלחת לא מעכבא [לרבנן] מג"ש דא' א' נפקא. ולר' אליעזר תגלחת מעכבא. אלא ע"כ בא להשוות אין לו ליש לו מה יש לו צריך להעביר תער למר למצוה ולמר לעכב גם אין לו צריך להעביר תער על ראשו. והכא נמי נימא שבא להשוות אין לו כפים ליש לו כפים לומר שקוק להניף על זרועו כשאין לו כפים. אלא דניחא ליה לאוכוחי מברייתא דע"כ מקשי' אין לו ליש לו: והתניא נזיר ממורט ב"ש אומרים אינו צריך להעביר תער על ראשו. ה"ג ואמר ר' אבינא מאי אינו צריך לב"ש צריך ואין לו תקנה. וה"פ אינו צריך להעביר תער על ראשו כי לא תועיל לו ההעברה אחר שנמרטו שערותיו. ולר"א דאמר תגלחת מעכבת אסור ביין לעולם ולרבנן לא קיים מצות גילוח. ולב"ה יש לו תקנה בהעברת תער על ראשו. ל"א לשתות יין ולרבנן לקיים המצוה והכא א"א שבא להשוות יש לו לאין לו בין לב"ש בין לב"ה דלב"ש ביש לו שער יש לו תקנה ובאין לו שער אין לו תקנה ולב"ה לענין מה בא להשוות יש לו לאין לו הא ביש לו כתוב העברת שער בהדיא אלא ע"כ בא להשוות אין לו ליש לו ללמדך דאין לו צריך העברת תער וב"ה היא הכא נמי בא להשוות אין לו כפים ליש לו דצריך להניף בזרועו לומר למצוה ולומר לעכב: והיינו דר' פדת דא"ל דלב"ש צריך ואין לו תקנה: אין לו טהרה עולמי' דבעי' קרא כדכתיב: על מקומו. על מקום הבהן. לישנא אחרינא אמרי לה אי אליבא דר' אליעזר פשיטא וכו' נראה אעפ"י שקבר החלמוד ולא אע"פ דכדר"א אתיא [ע"כ] ל"ל דכר"א אתיא כדלעיל. אלא משום דקאמר ואי אליבא דרבנן השתא יש לומר תגלחת וכו' פר"ח) לא לאלתר ולא מעכבא אפי' לדבנן והתניא זאת תורת הנזיר וכו' וס"ל דהכי פירושא כשם שבאין לו כפים דין הוא שמעכבת (דתנופה) [דכל שאינו] ראוי לבילה בילה מעכבת הכי נמי ביש לו מעכבת וקס"ד דע"כ לאו כר"א דא"כ לשתוק קרא מזאת תורת. ותיפוק ליה

מתני' כמרים הפרמודית. מתרמוד שם מקום: **שהיא מסוכנת והלכה ומצאה שמתה.** ונטמאת עליה ואמרו חכמים כו' (ו): **גמ' קתני.** במתני' ר' אליעזר אומר סותר את הכל והא שמעינן ליה דאמר דכל אחר מלאת שבעה סותר ותו לא והא הכא אחר מלאת הוא:

אמר רב מאי סותר נמי דקאמר ר"א סותר קרבנותיו. והכי קאמר יביא כל קרבנותיו לאחר שיטהר ואותו זבח ראשון שנזרק דמו לא עלה לו ולעולם ז' הוא דסותר ותו לא לדברי הכל והא פליגי ר' אליעזר סבר אותו זבח ראשון לא עלה לו ויביא אחר במקומו עם שאר קרבנותיו שהפרים לכשיטהר לאחר ז': **וכי נמי מסתברא.** דלקרבנותיו קאי מדקתני וחכמים אומרים יביא שאר קרבנותיו ויטהר מכלל דלרבי אליעזר סבירא ליה דאף ראשון לא עלה לו וצריך להביא אחר (ג): ענין אחר **אמר רב מאי סותר אם קרבנותיו.** ולא מיבעיא זבח ראשון דאינו עולה לו אלא (ג) אותו שהפרים תחלה צריך להחליף ויביא אחר במקומו וחכמים אומרים אותו ראשון בלבד לא עלה לו וצריך להביא אחר במקומו אבל שאר קרבנות שהפרים אינו צריך להחליף אלא לכשיטהר יביא אותם. ה"נ מסתברא דלקרבנות פליגי מדקאמרי רבנן דיביא שאר קרבנות ויטהר אלמא דשמעי מיניה דרבי אליעזר דאפי' אותן קרבנות שהפרים תחלה אינו יכול להביא לקרבנותיו ואמרו ליה רבנן מביא ומעשה נמי כו':

הדרן עלך שלשה מינין

כהן גדול ונזיר אין מיטמאין לקרוביהן. וכדמפרש בהן קראי לעומתה לקמן בגמ': **גמ' בשלמא כהן ונזיר.** שמעינן (ד) להו הי מייניה ליטמא תחילה דרבנן סברי כהן גדול (ה) שקדושתו קדושת עולם ורבי אליעזר סבר נזיר עדיף שכן מביא קרבן על טומאתו ויטמא כ"ג שאינו מביא קרבן על טומאתו ואל יטמא נזיר:

ואל יטמא נזיר. שקדושתו עדיפא כיון שהזקיקתו תורה להביא קרבן על טומאתו מה שאין כן בכהן (ו) למאן דאמר דיטמא נזיר ואל יטמא כהן ואפי' כהן הדיוט: **יטמא** כהן. ואפילו כהן גדול: **נזיר** קדושתו קדושת שעה. ואפי' אמר נזיר עולם מכל מקום סתם נזירות הוי שלשים יום (לעיל ה.): **בשלמא** כהן גדול ונזיר **האי סבר** כהן גדול עדיף **והאי סבר** נזיר עדיף. וטעמא דמ"ד (ז) במתניתין: **וכן** משוח בשמן המשחה. כ"ג שנמשח בשמן המשחה ומרובה בגדים קרי משנגנז שמן המשחה דיאשיהו גנז שמן המשחה שעשה משה כדאיתא בפ' הויליו לו (יומא נב:) ואמריי לא היה כהן משוח בשמן המשחה אלא מרובה בגדים בלא שמן שהיו ממלאים ידיו בא' בגדים ולא היו יכולין לעשות שמן המשחה אחר למשוח בו כדכתיב (שמות ל) שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם זה ולא אחר וכדאיתא בפ' קמא דכריתות (דף ה:) וכי גם ז' בשמן המשחה היה והלא הרבה נסים נעשו בו שמתמלא לא היה אלא י"ב לוג ובו נמשח המשכן וכל כליו והארן ובניו כל ז' ימי המלואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכולו קיים לעתיד לבא שנאמר משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם והא דאמר התם (דף ה.) המפטם השמן ללמוד בו או למוסרו לגבור פטור הא דקתני למוסרו לגבור (ללמדם שידעו לעשותו) היינו בימי משה אם עשאו פטור אי נמי למוסרו לגבור ללמדם שידעו לעשותו ולא שימשאו ממנו והשתא אחרי יאשיהו לא היה כהן נמשח בשמן המשחה דגדים קרי משנגנז שמן המשחה ומרובה בגדים מסכחת לה בדור א' כגון שנמשח א' לכ"ג ובתוך כך נגנז שמן המשחה ואירע בו קרי בכהן המשוח ומינו אחר תחתיו מרובה בגדים לעשות עבודה ביה"כ (ז) וקשה דא"כ הא"ל משוח חזי לעבודה ומרובה בגדים לא חזי לעבודה דראשון חוזר לעבודתו דקתאמר גבי משוח שעבר ונראה לומר כגון שכהן גדול גלה ומינו אחר תחתיו ברבוי בגדים כגון שנגנז השמן כבר ושימש כמה שנים שאם אף (ח) הראשון שב אינו חוזר לעבודתו שהרי שימש זה תחתיו כמה שנים והרי שנייהם מהלכין בדרך כו': ד) (ה"ג) דאינו משוח מביא פר הבא על כל המצות דכתיב אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והביא פר וגו' ומרובה בגדים לא דכתיב בפ' הכהן המשיח דוקא משוח וליכא לפרושי משוח מביא פר העלם דבר של צבור כלומר שכהן משוח מקריבו ולא מרובה בגדים כדכתיב גביה ח) ולקח הכהן המשיח מדם הפר והא (ט) ליתא דבתורת כהנים מוכח בהדיא דאף כהן הדיוט מקריבו ב) (ה"ג) ומ"מ אי מייריי אחר יה"כ לא היה לו לקרותו לזה מרובה בגדים אלא שעבר (ט) ואי מלאו מת מצוה ביה"כ והא קבורת מת מצוה לא דחי י"ט וכ"ש שבת ויה"כ וי"ל דלעולם ביה"כ עצמו איירי ולא לקברו אלא לטלטלו ממחנה לגל דשרי אפי' בשבת והא קאמר דמשוח בשמן עדיף ומטמא המרובה בגדים מחמה (ט) לגל דמשוח עדיף דמייתי פר הבא על כל המצות אם הכהן המשיח הורה וטעה בהוראתו אבל מרובה בגדים אינו מביא פר עו (ט) כל המצות דמשיח דוקא כתיב אלא מביא בשבה או שעירה ביחיד ובהוריות (דף יא:) עיקר הדבר ופירושו ופר (ט) הבא על כל המצות היינו כפר שהוא עצמו מביא שהורה בעצמו ועשה בהוראתו שהוראת כהן משיח בעצמו כ"ד לגיבור: מרובה

ד) לבר פדא. ואיכא לספוקי הכא הואיל ונראה לתגלחת משנזרק א' מן הדמים אולי די בסתירת ד'. ולי נראה דלרבנן אין כאן סתירה כלל דכיון שנזרק א' מן הדמים מותר לשתות יין וליטמא למתים ולגלח ויצא מכלל נזיר ולא שייך ביה סתירה. מרים התרמודית. מתרמוד היתה. הכי נמי מסתברא דסותר קרבנותיו קאמר

ה) שם הוצא הך הקישא למלאת אחריתא אבל ליום ולילה הוא בזבחים (ל"ו) וכן מה שכ' התוס' כאן לענין לשמה הוא בזבחים (ה') ונראה דבתוס' כאן חסר תיבות ול"ל רש גורסין וכבר זצח כי' וכמו שכ' הרא"ש כאן.

מתני' מי שנזרק עליו אחד מן הדמים ונטמא [ו]רבי אליעזר אומר סותר את הכל וחכ"א [ז]יביא שאר קרבנותיו ויטהר אמרו לו מעשה במרים התרמודית שנזרק עליה אחד מן הדמים ובאו ואמרו לה על בתה שהיתה מסוכנת והלכה ומצאה שמתה ואמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה ותטהר: **גמ'** קתני ר' אליעזר אומר סותר את הכל [ח]והאמר ר' אליעזר כל אחר מלאת שבעה סותר אמר רב מאי סותר נמי דקאמר ר' אליעזר סותר קרבנותיו הכי נמי מסתברא דקתני וחכ"א [ט] תביא שאר קרבנותיה ותטהר ש"מ ומעשה נמי במרים התרמודית שנזרק עליה אחד מן הדמים ובאו והודיעוה על בתה שהיתה מסוכנת והלכה ומצאה שמתה ואמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה ותטהר ש"מ:

הדרן עלך שלשה מינין

כהן גדול ונזיר (ט) [ב]אין מיטמאין לקרוביהן [ג]אבל מיטמאין למת מצוה היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה רבי אליעזר אומר יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר וחכמים אומרים [ד]יטמא נזיר ואל יטמא כהן [ה]הדיוט אמר להם רבי אליעזר יטמא כהן שאינו מביא קרבן על טומאתו ואל יטמא נזיר שהוא מביא קרבן על טומאתו אמרו לו [ו]יטמא נזיר שאין קדושתו קדושת עולם ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם: **גמ'** בשלמא כהן גדול ונזיר האי סבר כהן גדול עדיף והאי סבר נזיר עדיף משוח בשמן המשחה ומרובה

ונטמא ר' אליעזר אומר סותר את הכל. ולא כל הימים[1] כדמפרש בגמ' דהא ר' אליעזר הוא דאמר [לעיל] בפ"ג (דף עז:) ונטמא לאחר מלאת סותר ז' [א] אלא סותר לקרבנות[2] דקאמר ור' אליעזר לטעמיה דאמר בגמ' אחר המעשים כולם מותר לשתות יין [ב] ומגלח הרי כשנזרק אחד מן הדמים עד [שיביא שאר הקרבנות אינו רשאי] לתגלחת והואיל ונטמא [קודם] שהקריב כולם כנטמא שחרית לפני הקריבו אף אחד מהן דמי ואלא רשאי לתגלחת כל היום והוי קרבן ראשון שהביא כאילו הביאו תוך מלאת הימים אלא רשאי כלל לתגלחת דמי: **וחכ"א** יביא שאר קרבנותיו ויטהר.

פי' לכשיטהר כך מפרש בירושלמי סתם[3] מעשה [ג] דטהרה ואחר כך יביא קרבנות. ודאי אותו הזבח שהיה בהכשר לא יחזור ויביא דרבנן לטעמייהו דאמרי אחר מעשה יחידי מותר לשתות יין ומגלח הרי הוא קודם[4] שנטמא [רשות] לתגלחת ולמה יסתור אותו [אבל][5] הזבחים שהקריב משנטמא יסתור דהא קפיד קרא שיביא קרבנות נזיר בטהרה ואח"כ כשיטהר[6] ויהיה לו הזאת ג' וז' יביאם [למנין סתירה][7] ד]:

במרים התרמודית. מתרמוד: **והאמר** לעיל בפ"ק (דף ו:) ובפ' ג' (דף עז:) דטומאה דלאחר מלאת סותר [ז'] ולרבנן[8] [ל'] ובפ"ק פירשתי דמדרבנן הוא דמן התורה בסתירה הבא מספק דמשמע[9] הואיל ובאלא רשאי לתגלחת שנזרק[10] מ' מן הדמים לרבנן [נמי דין] בסתירת ז': סותר קרבנות. כדפי' בתמתי': דייק[11] נמי. בברייתא דבקרבנות איירי מדאייתו רבנן ראייה לדבריהם שאמרו[12] חכמים שאר[13] קרבנות:

הדרן עלך שלשה מינין

כהן גדול ונזיר אינן מיטמאין לקרוביהם. ה] בספרי[14] היא אבל מיטמאין למת מצוה ולא גרסינן ליה כדמוכח בגמ'. כהן גדול הלכותיו בפרשת אמור אל הכהנים ונזיר בפרשת נשא:

עין משפט נר מצוה

קיג א מיי' פ"ו מהל' נזירות הלכה ד:
א ב מיי' פ"ג מהל' אבל הל' ו סמג לאין לו:
ב ג מיי' שם הלכה ח ופ"ז מהל' נזירות הל' יא יב:
ג ד ה מיי' פ"ז מהל' נזירות הל' יג ופ"ג מהל' אבל הל' ט:

נוסחת הריב"ן

ו) מי' וגמ' מפרש לה: ב) אחר תחתיו: ג) אלא אף אותן שהפרים כו' ויביא אחרים במקומן: ד) שמעינן הי מייניהו כו' כה"ג עדיף ויטמא מזיר ואל יטמא כ"ג שקדושתו כו' שכן מביא קרבן על טומאתו ולא יטמא נזיר הס"ד:

פי' הרא"ש

ותיפוק לי מאחר כל המעשים. ואם באנו לומר דאינו חושש מזאת א"כ גם ההיא דיש לו כפים אי' למי' דבר"א אתיא: דאת אומרת קסבר ר"ש נזיר שגלח על שלמי נדבה יצא השלמי נזיר ששחטן שלא לשמן לא עלה לשם חובה והרי הן כשלמי נדבה: דאמר קרא אשר תחת זבח השלמים ולא כתיב שלמיו משמע כל שלמים ויס"ג דאמר קרא (על) [ובשר] זבח תודת שלמיו ולא כתיב שלמים. ופי' הר' משה דמהאי קרא דרשי' בס' התודה (דף ע"ח) לדבות שלמים נזיר ליום ולילה ו). ומקשינן נמי שלמי תודה לשלמי נזיר שאם גילח עליהם יצא: מי שנזרק עליו א' מן הדמים ונטמא. ר"א או' סותר את הכל. לא כל הימים קאמר כדמפרש בגמ' דר"א סבר נטמא אחר מלאת סותר שבעה. אלא סותר כל הקרבנות קאמר. ר"א לטעמיה דאמר אחר כל המעשים כולם שאינו מותר לשתות יין עד אחר הבאת כל קרבנותיו. נמצא כשנזרק א' מן הדמים עדיין אינו ראוי לתגלחת וכיון דס"ל לר"א שאין א' מן הקרבנות מתירו בתגלחת עד שיקריב את כולם א"כ כל קרבנותיו חשובים כקרבן [אחד] וכשנטמא קודם שהקריב כולו הוי כאילו נטמא שחרית קודם שהקריב אפי' א' מהם והוי הקרבן שהביא כאילו הקריבו תוך מלאת. וחכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר פי' לכשיטהר. וכן מפ' בירושלמי בהאי מתני' יטהר ואח"כ יביא קרבנותיו ואותו הזבח שהביא בטהרה לא יחזור ויביאנו. רבנן לטעמייהו דאמרי אחר מעשה יחידי מותר לגלח. הרי האדם שנטמא נראה לתגלחת ולמה יסתור אותו זבח אבל שאר זבחים שהקריב משנטמא ודאי סותר דהא קפיד קרא שיביא קרבנות נזיר בטהרה. ולעיל פ"ק פירשתי דהא דסותר ל' יום לרבנן היינו מדרבנן דמן התורה סגי בסתירת

ז) סם הוצא הך הקישא למלאת אחריתא אבל ליום ולילה הוא בזבחים (ל"ו) וכן מה שכ' התוס' כאן לענין לשמה הוא בזבחים (ה') ונראה דבתוס' כאן חסר תיבות ול"ל רש גורסין וכבר זצח כי' וכמו שכ' הרא"ש כאן.

1. ל"ל ולא כל הימים קאמר. 2. ל"ל כל קרבנות. 3. תיבת סתם נמחק. ול"ל עושה מעשה לטהרה כו'. 4. ל"ל והרי קודם. 5. ל"ל אבל שאר. 6. ל"ל ואחר שיטהר. 7. תיבות למנין סתירה נמחק. וכאן איין הדבור שבאמצע ול"ל וכדאמר לעיל בפ"ק ובפ"ג דטומאה כו'. והכל דבור אחד. ול"ה במרים שייך אח"כ. 8. תיבות ר"ל ולרבנן ל' נמחק. ול"ל סותר ל' לרבנן. 9. תיבות הבא מספק דמשמע נמחק. ול"ל שבעה סני ושמא הבא. 10. ל"ל משנזרק. 11. ל"ל דייקא נמי דבסתירת קרבנות איירי כו'. 12. ל"ל ממה שאמרו. 13. ל"ל תביא שאר. 14. בס"א בספרי היה. 15. ל"ל כדאמרן. 16. ל"ל שאף אם. 17. ל"ל הא. 18. ל"ל שעבר כדבמתן. 19. ל"ל לטעטו ממחנה. 20. ל"ל הבא על. 21. ל"ל דפר.

הגהות הב"ח

(א) גמ' וחכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר ומעשה נמי כל"ל ותיבות שמע מינה נמחק: (ב) במשנה כהן גדול ונזיר אינן מיטמאין: (ג) רש"י ד"ה בגלמא וכו' שכרי כ"ג עדיף שקדושתו:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוד"ה ונטמא וכו' סותר ז' לגב אלא כל"ל: ב] בא"ד מותר לשתות יין ולגלח וכו' מן הדמים עדיין [ליט לאור] לתגלחת וכו' כל"ל: ג] ד"ה וחכ"א וכו' מעשה דטהרה. תיבת דטהרה נמחק וכ"ב בטהר ואח"כ תביא קרבנותיה וכו': ד] בא"ד ואח"כ כשיטהר וכו' יביאם [למנין סתירה]. וכ"ב ותימה דהאמר לעיל בפ"ק דף ו' וכ"ג דף עז דטומאה דלאחר מלאת סותרת שבעה לרבנן ובפ"ק פירשתי דהוא מדרבנן גזירה אטו סתירה דמן התורה בסתירה הבא בספק ושמא הואיל וחזי לתגלחת שנזרק אחד מן הדמים די לרבנן נמי בסתירת ז' כל"ל והד"ל ולא כדפוס ספד"מ שחלקוהו לשני דיבורים וטעות הוא. עכ"ל ס"מ ועוש"ה ודו"ק: ה] ד"ה כ"ג וכו' בספרים הוא וכו' כל"ל: ו] ד"ה ואל וכו' משא"כ בכהן כאן הס"ד ואח"כ תיב"ד למ"ד נמחק וכו' תיבת למ"ד נמחק וכ"ב וחכ"א ומה כל"ל. ס"מ: ז] ד"ה וכן משוח וכו' עבודה ביה"כ. נ"ב כאן שייך קושיא וא"מ וכו' האמורה בסוף הדיבור: ח] בא"ד ולא מרובה וכו' גביה ולקח תיבת ולקח נמחק וכ"ב והכי: ט] בא"ד דבתכ"ב מוכח וכו' ה"ג. מי' ה"ג נמחק וכ"ב הגה"ה כל"ל ס"מ ועוש"ה דקושיא זאת מקומה לעיל:

הגהות התוספות

1. ל"ל ולא כל הימים קאמר. 2. ל"ל כל קרבנות. 3. תיבת סתם נמחק. ול"ל עושה מעשה לטהרה כו'. 4. ל"ל והרי קודם. 5. ל"ל אבל שאר. 6. ל"ל ואחר שיטהר. 7. תיבות למנין סתירה נמחק. וכאן איין הדבור שבאמצע ול"ל וכדאמר לעיל בפ"ק ובפ"ג דטומאה כו'. והכל דבור אחד. ול"ה במרים שייך אח"כ. 8. תיבות ר"ל ולרבנן ל' נמחק. ול"ל סותר ל' לרבנן. 9. תיבות הבא מספק דמשמע נמחק. ול"ל שבעה סני ושמא הבא. 10. ל"ל משנזרק. 11. ל"ל דייקא נמי דבסתירת קרבנות איירי כו'. 12. ל"ל ממה שאמרו. 13. ל"ל תביא שאר. 14. בס"א בספרי היה. 15. ל"ל כדאמרן. 16. ל"ל שאף אם. 17. ל"ל הא. 18. ל"ל שעבר כדבמתן. 19. ל"ל לטעטו ממחנה. 20. ל"ל הבא על. 21. ל"ל דפר.